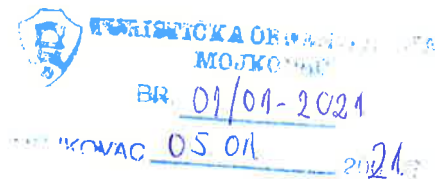

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore
ul. Slobode br.2
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel.: +382 77 100 001
E-mail: info@montenegro.travel
www.montenegro.travel

Broj: 01/01/2-5
Podgorica, 05.01.2021

Lokalna turistička organizacija Mojkovac
Petar Vučinić, direktor
Mojkovac

Poštovani gospodine Vučiniću,

Program rada i Finansijski plan za 2021. godinu koji je dostavljen Nacionalnoj turističkoj organizaciji Crne Gore, 24.12.2020. godine urađen je po smjernicama Nacionalne turističke organizacije Crne Gore.

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, daje saglasnost Turističkoj organizaciji Opštine Mojkovac, na Program rada i Finansijski plan za 2021. godinu.

S poštovanjem,

*Crna Gora
Opština Mojkovac
Turistička organizacija*

*Broj: _____
Mojkovac, _____ 20 __. god*

Turistička Organizacija Mojkovac

Program rada i finansijski plan Turističke organizacije Mojkovac za 2021. godinu

Mojkovac - Decembar 2020.godine

S A D R Ž A J

U V O D.....	3
1. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac	6
2. Ostvareni rezultati u 2020. godini (tabelarno) kroz statističke i finansijske pokazatelje	8
2.1. Statistički pokazatelji	8
2.2. Finansijski pokazatelji	9
3. Plan rada i aktivnosti za 2021. godinu.....	10
4. Planirane aktivnosti za 2021. godinu u funkciji realizacije kratkoročnih ciljeva.....	11
4.1. Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda kroz efikasno upravljanje destinacijom	11
4.1.1. Projekti iz IPA i drugih fondova	12
4.2. Povećanje broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta	13
4.3. Povećenje broja turista van glavne turističke sezone.....	14
4.4. Povećenje broja turista tokom zimske sezone	15
4.5. Jačanje kapaciteta turističke privrede i kreiranje kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti	17
4.5.1. Istraživanje stavova i ponašanja stranih turista u Mojkovcu kao osnova za planiranje aktivnosti	17
4.5.2. Izrada Strategije razvoja turizma za period 2021 – 2024.....	18
4.6. Suzbijanje sive ekonomije	18
5. Unapređivanje postojećih i kreiranje novih manifestacija i događaja tokom godine	20
6. Promotivne i marketing aktivnosti	23
6.1. Kreiranje turističke ponude grada kroz elemente visoke tehnologije	26
7. Promocija, edukacija, redovne aktivnosti LTO Mojkovac.....	28
8. Saradnja	30
Z A K L J U Č A K.....	31

Na osnovu člana 14 stav 3 tačka 2, člana 19. stav 2, člana 22 tačka 24 Zakona o turističkim organizacijama (Sl.list RCG br.11/04 i 46/07 i "S.l. RCG, br. 73/10, 40/11, 45/14, 42/17, 027/19), i člana 28 stav 1 tačka 2 Statuta TO Mojkovac (Sl. list RCG - opštinski propisi, br. 3/07) Turistička organizacija Opštine Mojkovac donosi Predlog programa rada i finansijskog plana za 2021. godinu na koji je odobrenje i pozitivno mišljenje dala NTO Crne Gore dana 05.01.2021. odlukom broj 01/01/2-5, koji je usvojen od strane Izvršnog odbora TO Mojkovac dana 27.05.2021. godine odlukom br. 01/131-2021 i Skupštine TO Mojkovac dana 10.06.2021.godine odlukom br. 01/143-2021.

U V O D

Program rada obuhvata aktivnosti i projekte koje Turistička Organizacija Mojkovac planira da realizuje u 2021.godini.

Izradu programa rada za 2021. godinu, za razliku od prošlih godina i planova, teško je bazirati na osnovu trenutnog stanja, stanja na emitivnim tržištima, statističkim podacima o kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima, broju dolazaka turista, iznosu ostvarenih javnih prihoda Turističke organizacije i sredstava po javnim pozivima za dostavljanjem predloga projekata za finansiranje djelatnosti u oblasti turizma raznih fondova. Naime, pojava virusa Covid-19 ostavila je teške posljedice na sektor putovanja, posebno na avio-kompanije, kako je smanjen broj letova ka pogođenim oblastima i zemljama, pošto sve manje ljudi ide na poslovna putovanja ili odmor iz straha od zaraze. U svijetu je u prvoj polovini ove godine bilo 65 % manje međunarodnih turističkih dolazaka nego u istom periodu prošle godine, a Evropa je sa 66 % manje dolazaka druga najpogođenija svjetska regija pandemijom Covid-19, podaci su UNWTO-a.

Samo u junu međunarodnih turističkih dolazaka u svijetu bilo je 93 odsto manje nego u junu 2019., što pokazuje izuzetno snažan uticaj pandemije Covida-19 na svjetsku turističku i industriju putovanja. Novi podaci za svjetski turizam sažeti su u novom izdanju Svetskog turističkog barometra, a iz specijalizovane agencije UN-a za turizam komentarišu da je pad međunarodnih turističkih dolazaka za 65 odsto tokom prve polovine godine "smanjenje bez presedana, jer su zemlje širom svijeta zatvorile svoje granice i uvele ograničenja putovanja kao odgovor na pandemiju". Tokom poslednjih mjeseci ipak je veliki broj odredišta otvorio granice stranim turistima. Uprkos tome, mnoge su Vlade i dalje oprezne. Zbog svega prethodno navedenog napominjemo da su sve naše buduće aktivnosti uslovljene situacijom sa akuelnim virusom Covid 19 i zavise od epidemioloških mjera koje će u budućem periodu biti na snazi.

Izrada Programa rada Turističke organizacije Mojkovac za 2021. godinu urađena je u skladu sa smjernicama Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i obuhvata aktivnosti u pravcu realizacije ciljeva:

- *Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda kroz efikasno upravljanje destinacijom.*
- *Povećanje broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta.*
- *Povećanje broja turista van glavne turističke sezone.*
- *Povećanje broja turista tokom zimske sezone.*
- *Jačanje kapaciteta turističke privrede i kreiranje kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti.*
- *Suzbijanje sive ekonomije u oblasti turizma.*

Promocija Mojkovca je svakako primarni zadatak LTO za naredni period, a aktivnosti će biti realizovane za period tokom cijele godine. Cilj je kreirati imidž, brend i atraktivnost Mojkovca kao još uvijek potpuno neotkrivene turističke destinacije.

Zakonom propisani zadaci lokalne turističke organizacije sprovodiće se i u 2021. godini. Neki od zadataka lokalne turističke organizacije biće:

- Stvaranje uslova za aktiviranje turističkih resursa na teritoriji opštine;
- Saradnja sa pravnim i fizičkim licima koja za predmet poslovanja imaju turističko ugostiteljsku ili njoj komplementarnu djelatnost u cilju dogovaranja, utvrđivanja i sprovođenja politike razvoja turizma na teritoriji opštine;
- Podsticanje, koordiniranje i organizovanje kulturnih, umjetničkih, zabavnih, privrednih, sportskih i drugih manifestacija, koje doprinose obogaćivanju turističke ponude;
- Podsticanje aktiviranja područja opštine koja nijesu ili su nedovoljno uključena u turistički promet;
- Podsticanje i organizovanje akcija usmjerenih na zaštiti i očuvanju turističkog prostora, životne sredine i kulturnog nasljeđa;
- Pružanje servisnih usluga i informacija gostima;
- Promovisanje razvoja seoskog turizma na ruralnom području, odnosno način na koji djelatnost mogu uvesti u legalne tokove i podrška istim u razvoju svog turističkog proizvoda.

Definisanjem i razvojem turističke ponude nastojaćemo da društvene, privredne i sve efekte turizma iskoristimo kao faktor za podsticanje novih preduzetničkih inicijativa i razvoj infrastrukture koja nam je prijeko neophodna za dalji rast i razvoj Mojkovca kao turističke destinacije. U saradnji sa Opštinom Mojkovac i ostalim relevantnim institucijama nastavićemo da svoje turističke potencijale sve više valorizujemo, a samim tim stvorimo preduslove za dalji razvoj različitih vidova turizma.

Akcenat u 2021. godini će biti na unapređenju ruralnog, aktivnog, rekreativnog i avanturističkog turizma. U fokusu aktivnosti Turističke organizacije biće da u narednom periodu intenzivno radi na povećanju broja dolazaka turista sa prioriternih emitivnih tržišta i segmenata prvenstveno sa tržišta Njemačke, Velike Britanije, Rusije, Austrije, Poljske i Francuske kao i na diverzifikaciji i

inovaciji proizvoda, produženju turističke sezone, jačanju brenda i poziciji na domaćem i međunarodnom turističkom tržištu.

Posebno ćemo posvetiti pažnju iskorišćavanju vodotoka rijeke Tare koja protiče kroz našu opštinu. Za početak planiramo da reklamiramo i realizujemo sve vrste plovila na rijeci, počev od mjesta most ka Biogradskoj gori gdje bi trebao da bude početak bavljenja aktivnosti sportovi na vodi u tri etape. Takođe, akcenat stavljamo i na unapređenje Fly Fishinga, kao sve popularnije discipline koja privlači veliki broj stranaca i doprinosi valorizaciji i unapređenju revira Ravnjak i Tara. Svakakako naši aduti biće i planine Bjelasica, Sinjajevina i Prošćenske planine koje ćemo u narednom periodu promovisati i turistički valorizovati.

Turistička organizacija Mojkovac, od osnivanja 2007. godine, obavlja svoju djelatnost u skladu sa važećom zakonskom regulativom i sa dinamikom ostvarivanja prihoda. Shodno Zakonu o turističkim organizacijama i pored više nego skromnih finansijskih sredstava činimo sve što je u našoj moći na unapređenju opštih uslova boravka turista, kroz formiranje cjelovite turističke ponude. Nastavljamo u 2021. godini da djelujemo u pravcu razvijanja svijesti o važnosti turizma, (njegovom privrednom, društvenom i drugim efektima), kao i na podsticanju razvoja turističke infrastrukture i pružanje informacija turistima. Obzirom da je najznačajniji segment aktuelnog turističkog proizvoda skoncentrisan u manifestacijama, a u našem gradu one imaju dugu tradiciju i zanimljiv program, nadamo se da ćemo ispuniti sve što predvidimo i obuhvatimo ovim planom.

Biramo da budemo optimisti i nadamo se da aktuelni virus neće promijeniti naš kalendar.

1. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac

Mojkovac se nalazi na izuzetno povoljnom geografskom prostoru između planinina Bjelasice, Sinjajevine i Prošćenskih planina (na 853 m nadmorske visine) i na samom ulazu u dva Nacionalna parka, Biogradska Gora i Durmitor. Zbog svoje odlične pozicije na Jadranskoj magistrali, postoji veliki potencijal za dalji razvoj i stvaranje ponude za razvoj turizma.

Sa povoljnom klimom, Mojkovac je jedan od gradova u Crnoj Gori, koji ima mogućnost pozitivnog priliva turista tokom cijele godine. Iako se turistička ponuda u ovom gradu konstantno poboljšava i unapređuje, evidentno je da ima još prostora za promjene u cilju kreiranja kvalitetnijeg turističkog proizvoda.

Sav potencijal koji se pruža naročito treba iskoristiti zbog raznih događaja u Evropi i svijetu. Mojkovac ulaganjem u marketing, inovacije, bolje pozicioniranje i različitostu ponude može iskoristiti sve resurse koje ima na raspolaganju i postati konkurentan na tržištu.

Sa druge strane, pored svih značajnih pomaka i eliminisanja prepreka, postoji i dalje još mnogo problema koji nisu savladani, a koji utiču na stvaranje kvalitetnije turističke ponude:

- **Visoki stepen sezonalnosti**

Turistički promet je najviše skoncentrisan, za sada, u periodu od Maja do Oktobra, kada naši turistički poslenici uglavnom i ostvaruju prihode od turizma. Posljedice ovakvog stanja, odražavaju se na tendencije privrednika da povećaju broj kapaciteta, poboljšaju svoju ponudu, ulože sredstva u inovacije i zaposle veći broj radnika.

- **Nedovoljan broj hotelskih kapaciteta**

U cilju produžavanja sezone, potrebno je otvoriti veći broj hotelskih jedinica s obzirom da u Mojkovcu i dalje preovladava privatni smještaj. Sa otvorenjem novih hotela poboljšala bi se konkurentna pozicija Mojkovca na turističkom tržištu što bi doprinijelo i povećanju internacionalnih turista u našem gradu.

- **Neregistrovani smještaj za izdavanje**

U cilju porasta prijave gostiju i naplate boravišne takse, potrebno je legalizovati objekte koji nijesu registrovani za pružanje ugostiteljskih usluga. Iako je trenutno u našoj opštini mali broj takvih, Turistička Organizacija Mojkovac će aktivno u saradnji sa Opštinom i nadležnim institucijama promovisati i učiniti dostupnim informacije o načinu i postupcima koje je neophodno preduzeti za legalizaciju, odnosno kategorizaciju, za sada, neprijavljenih objekata.

- **Nedovoljno prepoznatljiv brend Mojkovca kao turističke destinacije**

Mojkovac zasebno i dalje nije dovoljno jak i prepoznatljiv brend na mnogim značajnim tržištima. Planirana izrada suvenira, kataloga i vodiča ima za cilj promociju Mojkovca ali i Crne Gore kao turističke destinacije sa izuzetno bogatom prirodnom i kulturno istorijskom pozadinom. Potrebno je pozicionirati i učiniti prepoznatljivim Mojkovac kao bazu, središte sjeverne Crne Gore i ovu geografsku odliku iskoristiti za poboljšanje turističkih proizvoda.

- **Nedovoljna raznovrsnost turističke ponude**

Iako je u prethodnom periodu kvalitet turističke ponude podignut na viši nivo, potrebno ju je dodatno unaprijediti da bi bili konkurentni i odgovorili na zahtjeve turista. Raznovrsnost turističke ponude nije konstanta, kontinuirani naponi u obogaćivanju i stvaranju kvalitetnog turističkog proizvoda su neophodni kako bi se izbjegao nezaobilazni proces saturacije bilo kojeg, pa tako i turističkog proizvoda.

2. Ostvareni rezultati u 2020. godini (tabelarno) kroz statističke i finansijske pokazatelje

2.1. Statistički pokazatelji

Dolasci turista i ostvarenih noćenja u opštini Mojkovac				
Vrsta smještaja	Dolasci turista	Ostvarena noćenja	Index dolasci	Index ostvarena noćenja
Ukupno	732	1398	0.14	0.13
<i>Kolektivni smještaj (hoteli slični smještajni kapaciteti)</i>	432	798	0.11	0.11
<i>Privatni smještaj</i>	300	600	0.19	0.19
Ukupno	732	1398	0.14	0.13

*Podaci su izraženi za 2020.godinu, do 01.12.2020. Index izražen u odnosu na 01.12.2019.godine.

Ukupan broj dolazaka turista i ostvarenih noćenja u opštini Mojkovac				
Period	Dolasci	Ostvarena noćenja	Index dolasci	Index noćenja
1. januar	76	228	0.45	0.67
2. februar	24	72	0.4	0.6
3. mart	-	-	0	0
4. april	-	-	0	0
5. maj	-	-	0	0
6. jun	100	400	0.08	0.16
7. jul	199	199	0.19	0.09
8. avgust	200	200	0.16	0.08
9. septembar	100	200	0.1	0.1
10. oktobar	33	99	0,1	0.15
11. novembar	-	-	-	-
12. decembar	-	-	-	-
Ukupno	732	1389	0.14	0.13

*Podaci su izraženi za 2020.godinu, do 01.12.2020. Index izražen u odnosu na 01.12.2019.godine

2.2. Finansijski pokazatelji

PRIHODI OD TURIZMA/PUTOVANJA I NAMJENSKI PRIHODI LTO										
PERIOD	PRIHODI OD PUTOVANJA -TURIZMA	INDEX I	NAMJENSKI PRIHODI							
			PRIHOD OD BORAVISN E TAKSE	INDEX I	PRIHO D OD TURISTI CKE TAKSE	INDE XI	PRIHOD OD CLANSKOG DOPRINOSA	INDEXI	UKUPNI NAMJENSKI PRIHODI	INDEXI
1.januar	-	-	136.80	0.57	-	-	39.00	0.93	175.80	0.63
2.februar	-	-	43.20	0.51	-	-	-	0	43.20	0.17
3.mart	-	-	-	0	-	-	634.00	9.06	634.00	3.02
4.april	-	-	-	0	-	-	45.00	45	45.00	0.36
5.maj	-	-	-	0	-	-	-	0	0.00	0
6.jun	-	-	240.00	0.14	-	-	-	0	240.00	0.11
7.jul	-	-	119.40	0.08	-	-	42.00	0.05	161.40	0.07
8.avgust	-	-	120.00	0.07	-	-	-	0	120.00	0.05
9.septembar	-	-	120.00	0.08	-	-	1116.00	5.31	1236.00	0.76
10.oktobar	-	-	59.40	0.13	-	-	1893.00	14.02	1952.40	3.35
11.novembar	-	-	-	-	-	-	965.00	11.91	965.00	11.91
12.decembar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO			838.80	0.11			4734.00	0.99	5572.80	0.45

*Podaci su izraženi za 2020.godinu, obračunata boravišna taksa do 01.12. 2020. uplaćeni članski doprinos do 01.12.2020.godine. Index izražen u odnosu na 01.12.2019.godine

3. Plan rada i aktivnosti za 2021. Godinu

Pored kratkoročnih ciljeva za 2021. godinu koji su definisani ovim dokumentom, Turistička Organizacija ima i dugoročne ciljeve koji su u planu realizacije do 2024. godine: ¹

Kratkoročni ciljevi (do kraja 2021.)

- *Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda kroz efikasno upravljanje destinacijom.*
- *Povećanje broja turista sa prioritarnih emitivnih tržišta.*
- *Povećanje broja turista van glavne turističke sezone.*
- *Povećanje broja turista tokom zimske sezone.*
- *Jačanje kapaciteta turističke privrede i kreiranje kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti.*
- *Suzbijanje sive ekonomije u oblasti turizma*

Dugoročni ciljevi (do kraja 2024.)

- *Kreiranje dugoročnog marketing plana i strategije razvoja turističke ponude.*
- *Kapitalni infrastrukturni projekti.*
- *Kreiranje povoljnih okolnosti za investiture.*
- *Brendiranje Mojkovca kao unikatne turističke destinacije.*
- *Povezivanje sa turoperatorima.*

¹ Dugoročni ciljevi, rezultati i aktivnosti, detaljnije biće objašnjeni „Strategijom razvoja turizma za period 2021-2024“

4. Planirane aktivnosti za 2021. godinu u funkciji realizacije kratkoročnih ciljeva

4.1. Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda kroz efikasno upravljanje destinacijom

CILJ: Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda kroz efikasno upravljanje destinacijom

Rezultat: Realizovani novi projekti u oblasti ravoja turističke infrastrukture

Postoji mnogo objekata u Mojkovcu koji se mogu adaptirati u turističke svrhe. U cilju razvoja turističke ponude Mojkovca, Turistička Organizacija je prepoznala neiskorišćenost i mogućnost razvoja kao i održavanje već postojeće infrastrukture.

Planirani su brojni infrastrukturni projekti u Mojkovcu koji za cilj imaju bolje funkcionisanje grada i poboljšanje uslova za boravak turista. Turistička Organizacija Mojkovac će u saradnji sa ostalim institucijama učestvovati u sledećim infrastrukturnim projektima u 2021. godini:

- unapređenje i adaptacija novo izgrađenog Info centra,
- unapređenje i adaptacija novo izgrađene pasarele (opremanje info sadržajem),
- postavljanje i obnavljanje nove turističke signalizacije,
- uređenje glavnog Gradskog trga,
- uređenje staza za hodanje na krpljama,
- uređenje priobalne infrastrukture na obalama rijeke Tare, u cilju pospješivanja ribolovnog i izletničkog turizma,
- izrada novih bilborda pored puta,
- uređenje i prilagođavanje raznih štandova za prodaju šumskih plodova, meda, likera, suvenira i ostale domaće radinosti.

Nedavno je LTO Mojkovac, u Mojkovcu, na atraktivnoj lokaciji u neposrednoj blizini rijeke Tare, pustila u rad Info centar za promociju turističkih potencijala i privrede opštine Mojkovac, te promociju razvojnih projekata Sjevernog regiona Crne Gore. Naš cilj je da u centru turisti mogu da dobiju kompletne informacije o atrakcijama, turističkim događajima, mogućnostima smještaja i ishrane u našem gradu, kao i turističke brošure, suvenire i ručne radove.

Pored turističkog, turističko-sportskog proizvoda poseban značaj čini valorizacija kulturnih dobara (*Povratak starom gradu Brskovo*), kao jedan od bitnih strateških ciljeva u svrhu

diverzifikacije turističke ponude, ali i jačanje sprege između turističke ponude i ponude seoskih domaćinstava, gdje sinergijom se postiže unaprijeđenje ponude, ali i jedan unificiran, jedinstven brend prepoznatljiv po geografskom položaju koji ga određuje, suštinski.

Ispunjavajući uslove iznad postaćemo destinacija idealna za savremene turiste koji žele spoznati destinaciju izabranu za odmor, avanturu: kroz ljude, kulturu, život, autentičnu gastronomiju koja je najveća reklama i dostojan i pozitivan reprezent jedinstvene ponude adekvatno marketinški praćene na način koji obezbjeđuje eliminaciju povezivanja sa fabrikovanim proizvodima i vodi vas direktno u srž, suštinu jednog podneblja, jedne istorije, suštinske vrijednosti jedne nacije prepoznate kroz satkane predmete domaće radinosti, ispejvane kroz narodni melos, začinjene savršenom organskom, domaćom, nacionalnom hranom.

4.1.1. Projekti iz IPA i drugih fondova

LTO Mojkovac kao i druge javne institucije sve više je upućena na međunarodnu saradnju putem raznih projekata koji se finansiraju iz fondova Evropske unije. Kao jedan od vidova finansiranja LTO Mojkovac svakako su i razni konkursi i podrške relevantnih institucija u Crnoj Gori, na prvom mjestu, Ministarstvo ekonomskog razvoja, NTO CG, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta. Kroz ovu podršku u vidu konkurisanja LTO Mojkovac će pokušati obezbijediti značajan izvor sredstava za finansiranje raznih projekata u turizmu.

Veoma bitnim ističemo, da će LTO Mojkovac, za valorizaciju kulturne baštine odvojiti 10 % od ostvarene boravišne takse u 2021. godini i usmjeriti na valorizaciju i podršku projektima iz oblasti kulture, gdje ćemo procijeniti i na najbolji način odabrati projekat koji iskaže sinergiju turizma i kulturne baštine.

U planu je apliciranje za niz projekata koji se odnose na valorizaciju kulturne baštine, u našem slučaju, pažnju ćemo posvetiti valorizaciji i podsticanju daljih istraživanja na arheološkom nalazištu Brskovo, koje smo prepoznali kao veoma bitan faktor i činilac naše turističke ponude.

4.2. Povećanje broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta

CILJ: Povećanje ukupnog broja i broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta

Rezultat: Rast ukupnog broja turista i turista sa prioriternih emitivnih tržišta za 15% u odnosu na 2019. godinu

Emitivna tržišta na koja je usmjerena Turistička organizacija Mojkovac su: Njemačka, Rusija, Poljska, Francuska, Velika Britanija, Italija, Skandinavija, Holandija, Belgija, Ukrajina, SAD, UAE, Češka, kao i zemlje regiona.

U cilju povećanja broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta, marketinške i promotivne aktivnosti LTO Mojkovac biće usmjerene na učešće na sajmovima u skladu sa finansijskim mogućnostima same organizacije, i plana NTO CG za 2021. godinu.

Kako NTO CG planira učešće i promociju turističke ponude na sledećim sajmovima, sa prioriternih emitivnih tržišta, tako će i LTO Mojkovac u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima učestvovati na istim. Učešće na sajmovima koje planira NTO CG, a na kojima će LTO Mojkovac pokušati uzeti učešće:

- “Ferien”, Beč Austrija,
- “IFT”, Beograd, Srbija,
- “ITB”, Berlin, Njemačka,
- “Top Resa”, Pariz, Francuska,
- “TT”, Vašrva, Poljska

Kao i prethodnih godina LTO Mojkovac će svoju ponudu predstaviti na sajmovima u regionu i to na sajmovima u Beogradu, Novom Sadu, Budvi. Pri tome ćemo voditi računa da cjelokupne promotivne aktivnosti, budu u skladu sa smjernicama NTO CG i u potpunosti u skladu sa brendom NTO CG i pod sloganom MONTENEGRO WILD BEAUTY, sa akcentom na prirodu i ruralna područja, obiliske i kulturu, sport i avanturizam.

4.3. Povećenje broja turista van glavne turističke sezone

CILJ: Povećenje broja turista van glavne turističke sezone

Rezultat: Povećan broj turista van glavne turističke sezone za 10 %.

Svjesni pozicije i izrazite sezonalnosti u Mojkovcu, svjesni smo da glavni dio turizma odnosno turističke ponude u Mojkovcu čine mjeseci od maja do kraja septembra. Kako bi sve ovo bilo mnogo manje osjetljivo u narednom periodu LTO Mojkovac u saradnji sa Opštinom Mojkovac i svim relevantnim institucijama će pokušati da riješi ovaj problem. Neki od projektovanih aktivnosti biće:

- Nastavak aktivnosti na izgrađenom Info-centru lociranom između Jadranskog magistralnog puta i Regionalnog puta ka Žabljaku. Plan je da u objektu osmislimo i uredimo dio za suvenirnicu. Lokacija ovog objekta je od velikog značaja za promociju Mojkovca i bolju snabdjevenost turista informacijama. Obzirom da neće poslovati samo sezonski, već i tokom cijele godine, od suštinske je važnosti za turiste.
- Organizovanje promotivne ture za stazu za hodanje na krpljama po završetku aktivnosti na markaciji kružne staze i postavljanju signalizacije – Pržište- Srednjovjekovno Brskovo – Krčkova česma – Asanovina – Katun Kutijevci – Planinarski dom „Džambas“- Asanovina- Pržišta .
- Završetak radova na markiranju staze za hodanje na krpljama i postavljanju turističke signalizacije „Putevima mojčkovačkih junaka“ – Gornji Mojkovac – Ravni - Bojna Njiva – Planinarski dom „Džambas“.
- U dogovoru sa Planinarskim klubovima, biće organizovani planinarski pohodi, hodanje na krpljama, vožnja motornih sanki i druge aktivnosti vezane za snijeg i planinu.
- Mojkovac svoju veliku razvojnu šansu vidi u razvoju zimskog turizma – ski turizma, koji će, do sada, slabo iskorištenu zimsku sezonu učiniti mnogo boljom.

Svakako i prije samog završetka projektovanog skijališta, u planu su nam i dodatne aktivnosti, koje će već od naredne godine, upotpuniti mjesece od septembra do kraja aprila, a svakako biti i prpratni segment u budućnosti radu skijališta.

4.4. Povećenje broja turista tokom zimske sezone

CILJ: Povećenje broja turista tokom zimske sezone

Rezultat: Povećan broj turista van glavne turističke sezone za 20 %.

Glavni pokretač i razvojna šansa Mojkovca u narednim godinama za zimsku turističku sezonu je SKI RESORT "Žarski" koji je Vladinim programom razvoja sjevera projektovan i planiran na strani Bjelasice koja pripada Mojkovačkoj Opštini. Upravo ovakav projekat je bio prijeko neophodan da period zimske turističke sezone upotpunimo u mjesecima od novembra do marta. Smatramo da će ovo biti glavni pokretač i zamajac razvoja kako same Opštine, tako i pokretač mnogih projekata u turizmu, kroz razvoj infrastrukture, koja će upotpuniti postojeću ponudu.

Proteklih godina intezivno su sprovedene aktivnosti na izgradnji ski centra "Žarski". Planirano je da ovaj projekat bude završen 2022. godine. Nastavljene su aktivnosti koje su započete, a ove godine planirali smo dalje aktivnosti na sledećim poslovima:

- nastavak/završetak radova na putnoj infrastrukturi;
- početak radova na izgradnji vodovodne mreže;
- izgradnja žičare i ski staza;
- završetak bazne stanice i restorana itd.

U dogovoru sa Planinarskim klubovima, biće organizovani planinarski pohodi, hodanje na krpljama, vožnja motornih sanki i druge aktivnosti vezane za snijeg i planinu.

U sklopu novogodišnjih aktivnosti, ukoliko epidemiološka situacija dozvoli, planirano je:

- kićenje grada;
- organizovanje mini koncerata na gradskom Trgu, sa štandovima gdje se mogu kupiti kafa, kuvano vino, rakija, sendviči i sl.;
- organizovanje velikog novogodišnjeg Bazara koji će okupiti proizvođače domaće hrane, suvenira, domaće radinosti, pića i novogodišnje dekoracije;
- humanitarna akcija prikupljanja novogodišnjih paketića za djecu iz socijalno ugroženih porodica, za djecu romske populacije i za djecu sa posebnim potrebama.

Ukoliko zimski uslovi budu naklonjeni, tj. ako bude dovoljna količina snijega, planirali smo veliku akciju pravljenja skulptura od snijega i leda na prostoru platoa nekadašnjeg Jalovišta. Radove bi izvodili akademski umjetnici, a organizacija događaja bi se realizovala u saradnji sa

JU Centar za kulturu “Nenad Rakočević” iz Mojkovca. Bilo bi napravljeno i takmičenje u kategoriji amaterskih radova, za djecu i odrasle. Na kraju ove manifestacije organizovala bi se dodjela nagrada.

U planu je organizacija manifestacije “Dani na snijegu” u januaru i februaru mjesecu iduće godine, na kojem će učestvovati učenici školskog i predškolskog uzrasta, a planirana je i organizacija takmičenja za iste u skijanju, sankanju i snowboardingu.

Za ljubitelje fudbala, planirano je održavanje tradicionalnog Novogodišnjeg i Božićnog turnira u malom fudbalu, ukoliko epidemiološka situacija dozvoli. Svake godine ova manifestacija broji sve veći broj ekipa, koje dolaze iz različitih djelova Crne Gore, a od skoro i iz zemalja okruženja.

4.5. Jačanje kapaciteta turističke privrede i kreiranje kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti

CILJ: Jačanje kapaciteta turističke privrede i kreiranje kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti

Rezultat: Sprovedeno istraživanje stavova i ponašanja stranih turista u Mojkovcu u 2020. godini.

4.5.1. Istraživanje stavova i ponašanja stranih turista u Mojkovcu kao osnova za planiranje aktivnosti

Glavni cilj istraživanja biće dobijanje podataka o demografskim i ekonomskim karakteristikama stranih turista i karakteristikama njihovog odmora tokom 2021. godine u opštini Mojkovac.

Metodom ankete biće prikupljeni osnovni podaci o:

- Stranom turisti (zemlja porijekla, pol, starost, primanja, obrazovanje) koji odmor provodi u opštini Mojkovac;
- Putovanju i boravku (organizacija putovanja, prevozno sredstvo, vrsta smještaja i dr.);
- Motivima za odabir Mojkovca kao destinacije za odmor;
- Načinu na koji su došli do informacija o izabranoj destinaciji sa naglaskom na medije preko kojih dolaze do informacija o turističkoj ponudi opštine Mojkovac;
- Terminu i dužini boravka u izabranoj destinaciji;
- Ukupnim troškovima putovanja i boravka;
- Dodatnim uslugama koje su korišćene izvan osnovnih (sport, medicinski tretmani, obilazak kulturno-istorijskih spomenika i sl.);
- Primjedbama i sugestijama u vezi sa turističkom ponudom u Mojkovcu;
- Ostali podaci od značaja za donošenje odluka i planiranje u budućem periodu.

Istraživanja u turizmu su neophodna osnova za planiranje aktivnosti i djelovanja turističkih organizacija kako bi se stvorila jasna slika o percepciji turističke destinacije od strane gosta. Ono je polazna osnova svih naših budućih djelovanja i analiziranja trenutnih nedostataka u turističkoj ponudi, planiranja i razmatranja mogućnosti otklanjanja istih.

Rezultati istraživanja biće dostavljeni NTO CG.

4.5.2. Izrada Strategije razvoja turizma za period 2021 – 2024

Po prvi put planiramo, da se odradi jedan ovakav strateški dokument sa dugoročnim ciljevima i jasno definisanom vizijom i misijom koju želimo postići u narednom periodu.

U izradi strategije biće uključeni svi relevantni stručnjaci iz oblasti turizma, koji će na svoj način doprinijeti izradi ovog strateškog dokumenta. Strategija će se oslanjati na Strategiju razvoja Opštine Mojkovac, Strategiju razvoja turizma u Crnoj Gori i ostala relevantna dokumenta neophodna za izradu ovog dokumenta.

Ovim želimo jasno definisati pravce razvoja turizma u Opštini Mojkovac i trasirati na pravi mogući način viziju kako u budućnosti razvijati i unapređivati jednu od strateških grana razvoja opštine.

4.6. Suzbijanje sive ekonomije

CILJ: *Suzbijanje sive ekonomije*

Rezultat: *Povećanje budžetskih prihoda*

Siva zona poslovanja, jedan je od najvećih izazova za 2021 godinu. Može se velikim dijelom smanjiti kaznenom politikom, intenziviranjem kontrola i podizanjem svijesti, sa preduzimanjem mjera i radnji, kao što su rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti, pečaćenje objekata, izricanje novčanih kazni prekršajnim nalogom, podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, kontrola realizovanih preduzetih mjera... Sa druge strane, nužna je očigledno šira slika svih građana Mojkovca o tome da je siva ekonomija godinama unazad uzimala danak turizmu, kao jednoj od nosećih grana privrede, što opet utiče posredno na sve građane.

U cilju suzbijanja neregistrovanih izdavaoca smještaja, Turistička Organizacija će poboljšati uvezanost sa turističkom inspekcijom. LTO će i redovno obavještavati i edukovati izdavaoce smještaja o načinu prijave i uvođenja smještaja u legalne tokove. Svrha je dobijanje informacija o registrovanim izdavaocima kao i naplata boravišne takse. Mup je još krajem 2017. godine uveo token i softver putem kojih bi izdavaoci smještaja prijavljivali goste iz svojih smještajnih objekata.

Aktivnosti na kojima će Turistička Organizacija aktivno raditi da bi se smanjila siva ekonomija u oblasti turizma su:

- Kampanja za legalizaciju smještaja;
- Poboljšana uvezanost sa turističkom inspekcijom i Ministarstvom Unutrašnjih poslova Crne Gore;
- Sprečavanje nelojalne konkurencije kroz kontrolu izdavanja fiskalnih računa odnosno računa kod: turističkih agencija, usluga raftinga, usluga paraglajdinga, iznajmljivanja bicikala i dr;
- Uvođenje u legalne tokove kroz kontrolu pristupa djelatnosti/ licenci za obavljanje djelatnosti turističke agencije, odobranja za obavljanje djelatnosti turističkog vodiča, odobrenja za pružanje usluga rafting i dr.
- Povećanje budžetskih prihoda kroz kontrola evidencije gostiju, kontrolu osiguranja gostiju i kontrola vrste i kategorije objekta
- Stimulativne mjere za zapošljavanje mladih u turizmu, naročito u sezoni, kroz smanjenje stope doprinosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje, kao i stope poreza na dohodak.

Kampanja za legalizaciju smještaja će početi početkom 2021. godine kako bi se spremno dočekala predstojeća turistička sezona. Rezultat ovih aktivnosti biće jedna realizovana kampanja i povećana naplata boravišne takse kao i adekvatno praćenje turističkih tokova na području Opštine. Ostale aktivnosti sprovodiće nadležni turistički inspektor.

5. Unapređivanje postojećih i kreiranje novih manifestacija i događaja tokom godine

Planirane manifestacije u 2021. godini su:

Montenegro Winter Cup Mojkovac - Štitarica 2021. - Trka ovogodišnjeg Montenegro Winter Cup-a održaće se u februaru ove godine u Mojkovcu. Takmičenje će biti održano na novoizabranoj stazi na dionici puta Stevanovac – Krstac, dugoj 2,4 km, što predstavlja novinu u odnosu na dosadašnju organizaciju. Svrha i cilj organizovanja ovog trodnevnog događaja jeste popularizacija ove vrste sporta kod nas i promovisanja jedne nove manifestacije u zimskim mjesecima.

ROK: januar 2021. Godine

Sinjajevinski Maraton – Ove godine ćemo organizovati Sinjajevinski maraton na krpljama i skijama od Kolašina, Mojkovca do Žabljaka, u saradnji sa Opštinom Kolašin, gdje se očekuje veliki broj zaljubljenika u maraton i zimske sportove.

ROK: februar 2021. Godine

Prvomajski uranak sa velikim rafting-kajak spustom "MOJKOVAC 2021." – Organizovanje rafting-kajak spusta je sa ciljem da se ozvaniči početak turističke, odnosno rafting – kajak sezone na mojковаčkom dijelu toka rijeke Tare.

ROK: maj 2021. Godine

"MOJKOVAČKI BAZAR" - Mojkovački bazar organizuje se od 1.juna. Svakog ponedjeljka će se na Glavnom gradskom trgu, turistima i domaćim posjetiocima prezentovati tradicionalna domaća hrana, proizvodi od meda, šumski plodovi, suveniri, voće i povrće. Cilj ovakvog projekta, jesu povezivanje lokalnih proizvođača, kreiranje zajedničkog proizvoda i njegov konačni plasman na tržište, od čega bi lokalno stanovništvo imalo ekonomsku korist.

ROK: jun-oktobar 2021. godine

"OTKOS ZA PONOS" - Turistička manifestacija koja će u saradnji LTO Mojkovac i DOO "Gradac" – Komunalne usluge, njegovati stare zanate i čuvati tradiciju od zaborava. Organizuje se okupljanjem kosača na platou bivšeg Jalovišta. Zabilježeno je da je 2018. i 2019. godine učestvovalo preko 200 kosača, čime se bilježi rekord u pogledu broja učesnika na jednoj takvoj manifestaciji u regionu. Planiramo da 2021. taj rekord opet premašimo.

ROK: jun-jul 2021. godine

ČORBIJADA – Turističko – gastronomska manifestacija koja iz godine u godinu privlači sve više zaljubljenika u dobru zabavu , kvalitetnu hranu i druženje. Mi ćemo i ove godine nastaviti sa ovom već sada tradicionalnom manifestacijom, koju ćemo unapređivati, novim kulturno-zabavnim programima, brojem učesnika, prijateljima (sponzorima) manifestacije...

ROK: jul 2021. godine

Mojkovac Fest 2021. - U Mojkovcu, po drugi put, a u sklopu proslave „Dana Opštine” - 13.Avgusta, organizovaće se Mojkovac Fest koji će se održati na SPORTSKO-REKEATIVNOJ ZONI (plato bivšeg „JALoviŠTA”) i trajaće tri dana: 10.08, 11.08 i 12.08.2021. Ubjeđenja smo da će ovaj festival biti vrlo uspješan, kao i da će imati svoj epilog, te narednih godina doživjeti još veći uspjeh, privući što veći broj posjetilaca i kvalitetnih izvođača. U ovom periodu koji je od krucijalnog značaja za razvoja našeg grada jedan ovakav događaj je samo uvertira u sve ono što slijedi i ide u korak sa razvojem našeg malog grada.

ROK: avgust 2021. Godine

SkyRunning (nebesko trčanje) – Skyrunning podrazumijeva kombinaciju trčanja i penjanja/pješčenja po različitim planinskim putevima pa i mimo njih. Vremenom ovaj sport toliko evoluirao da postaje zasebna disciplina sa posebnim formatima i velikom svjetskom ligom sa jasnim pravilima. ISF je pridruženi član UIAA a ovu organizaciju priznaje IOS (Međunarodni Olimpijski komitet). Naš format na ovoj trci, “Sky Race”, podrazumijeva da distanca mora imati dužinu između 22 i 34 km i da mora imati minimum 1.600mnv uspona. Sve ove parametre Sinjavina zadovoljava u šta smo se uvjerali nakon obilaska staze. Svjetska pravila će biti primijenjena kako za okrepe, limite, nivelacije tako i za bezbjednost. Ovo bi bila druga trka ovakvog tipa u Mojkovcu, međunarodnog karaktera sa trocifrenim brojem učesnika. Sa rutom koja predstavlja najljepše i najnetaknutije dijelove planine sa Mojkovačke strane bez asfalta. Trka će nositi čuvene ITRA bodove za trku oko Mont Blanca (najveću trku na svijetu). Podizanje svijesti kod mladih u lokalnoj zajednici da se bave sportom, aktiviranje ruralnih sredina, korišćenje prednosti destinacije - netaknuta priroda (sport kao način života, podizanje ekološke svijesti)

ROK: septembar 2021. godine

“TARA CHALLENGE FLY FISHING CUP 2021.” – Po drugi put organizovaćemo sa dva ribolovna kluba iz Mojkovca Međunarodni kup u ribolovu, koji je 2019. godine imao fantastičan odziv i pokazao se kao fenomenalna promocija prirodnih ljepota Mojkovca i rijeka Ravnjaka i Tare.

ROK: septembar 2021. godine

Mojkovac Oktoberfest – Manifestacija koja ima za cilj zabavu i druženje. Ove godine organizovaćemo je po treći put. 2018. smo imali takvu manifestaciju po prvi put u našem gradu. Pored degustacije raznih vrsta piva, kobasice, uz priloge karakteristične za ovakve vrste manifestacija, program će upotpuniti i koncert na Gradskom trgu. Tako da će naši sugrađani sa turistima zajedno imati priliku i da u našem gradu osjete “duh” Bavarske.

ROK: oktobar 2021. godine

Mojkovački Novogodišnji bazar – Manifestacija koja će prpratiti duh Novogodišnjih praznika, sa izložbenim prostorom na gradskom trgu, gdje će se prodavati razne ruketvorine, suveniri, domaći proizvodi. Manifestaciju će pratiti muzičko zabavni program. Planirano trajanje manifestacije je tri dana.

ROK: decembar 2021. godine

Turistička Organizacija Mojkovac, pružiće pomoć i u *suorganizaciji drugih manifestacija u našem gradu, značajnih za doprinos razvoju turizma i obogaćivanju turističke ponude* :

- Auto-moto reli (džipijada);
- Dani meda;
- Novogodišnji turnir u malom fudbalu;
- Dječiji kampovi u prirodi.

Osmišljavanje izleta uz pomoć planinarskih klubova iz naše opštine koji bi se prezentovali turističkim agencijama i touroperatorima sa ciljem da se ovakav vid izleta komercijalizuje i uvrsti u turističke aranžmane posrednika u turizmu.

U saradnji sa planinarskim klubovima, planinarskim domovima “Džambas”, “Prošćenske planine” i “Ckara”, kao i Srednjim i Osnovnim školama u našoj opštini organizovaćemo “Dane planina Mojkovca”, gdje će našim osnovcima i srednjoškolicima biti predstavljene sve ljepote naših planina . Na taj način ćemo kod njih podstaknuti svijest o očuvanju prirode i značaju posjećenih planina za turizam u našoj sredini.

6. Promotivne i marketing aktivnosti

Kompletna turistička privreda i kretanje u turizmu nezamislivi su bez promocije i propagande. To znači da je potrebno informisati, podstaći, uvjeriti i što objektivnije i sugestivnije predstaviti turističku ponudu i potencijale. TO Mojkovac će i u 2021. obavljati osnovnu informativno - propagandnu aktivnost i saradivati sa relevantnim subjektima sa područja opštine u cilju bolje valorizacije, promocije i kvalitetnije ponude. Kada je riječ o promociji naše opštine, mišljenja smo da ulaganje u promotivne aktivnosti predstavlja investiranje, a ne trošak.

Sajmovi su jedinstvena prilika sveobuhvatnog predstavljanja turističke ponude, susreta sa poslovnim partnerima i istraživanja tržišta.

Marketing aktivnostima u 2021. godini, komunikacijskom strategijom, radićemo na pozicioniranju trenutne turističke ponude kroz direktan kontakt sa onima koji značajno mogu uticati na javnost.

Planirane su sledeće aktivnosti:

- učvršćivanje saradnje sa stvaraocima javnog mnjenja (novinari, fotoreporter, snimatelji),
- studijska putovanja (organizovana za novinare, predstavnike turističkih agencija, turoperatora i sl.),
- angažovanje istaknutih pojedinaca u promociji Mojkovca (umjetnici, javni radnici, sportisti i sl.).

Trudićemo se da na najbolji način internet prezentacijama učinimo dostupnim informacije o ponudi Mojkovca na nacionalnom i internacionalnom tržištu. Usled ne velikih finansijskih sredstava ovaj model informisanja i promocije nam je ujedno i najpristupačniji, jer u poredjenju sa ostalim medijima omogućava znatno nižu cijenu promovisanja.

U 2021. godini aktivnosti će biti usmjerene u pravcu ostvarivanja ciljeva definisanih Nacrtom Strateškog marketing plana:

1. Povećanje broja turista sa prioriternih emitivnih tržišta, kroz uspostavljanje planova za emitivna tržišta.
2. Podstaći diverzifikaciju i inovaciju proizvoda i unaprijediti iskustvenu vrijednost Mojkovca
3. Povećanje broja turista van sezone, kroz mjere i aktivnosti za smanjenje sezonalnosti
4. Povećati kvalitet i kvantitet partnera u turističkoj privredi, kroz uspostavljanje jakog okruženja za javno privatna partnerstva.
5. Podići efikasnost upravljačke mreže, kroz novi model upravljanja i finansiranja marketingom destinacije.

6. Jačanje kapaciteta turističke privrede i kvalitetne osnove za planiranje aktivnosti.

Video materijal:

- Izrada promo spota o Mojkovcu;
- Promotivni film o ponudi na mojковаčkom dijelu Tare;
- Turistički spot o mogućnostima aktivnog odmora (planinarenje, ribolov, biciklizam, kajak, rafting, paraglajding...);
- Promotivni spot za planine Sinjajevina, Bjelasica i Prošćenske planine;
- Promotivni film "Kulturna ruta grada Mojkovca" sa naglaskom na Srednjovjekovno Brskovo.

Štampani materijal:

- Priprema, izrada i štampanje **Strategije razvoja turizma za period 2021-2023 ;**
ROK: januar –jul 2021.godine
- **Katalog fotografija Mojkovca na stranim jezicima;**
ROK: februar 2021. godine
- Unapređeneje mape **biciklističkih staza** na teritoriji opštine Mojkovac. Obzirom na veliki potencijal kad je u pitanju razvoj turističkog proizvoda pješaćenje i biciklizam. Turistička organizacija će sa nadležnim institucijama, klubovima i pojedincima raditi na trasiranju, obilježavanju i promovisanju lokalnih staza za pješaćenje i biciklizam. Dio aktivnosti je već odrađen na Sinjajevini i Bjelasici kroz snimanje staza, tako da će turisti moći da preko sajta učitavaju podatke na svojim GPS uređajima. Ove godine je u planu izrada i detaljnog plana signalizacije za iste aktivnosti i na Prošćenskim planinama.
ROK: maj - septembar 2021.godine
- Publikacija o uslovima i načinu **registracije privatnog smještaja i seoskih domaćinstava** na teritoriji opštine Mojkovac. Istraživanje potencijala seoskog područja za bavljenje usluga iz domena ruralnog turizma (ankete, medijska kampanja, flajeri, obavještenja, radionice).
ROK: januar - maj 2021 .godine
- Izrada i štampanje brošure o arheološkom lokalitetu „**Brskovo**“ i prvom kovanom novčiću iz tog perioda;
ROK: avgust 2021.godine

- Izrada – štampanje **informativno propagandnih materijala** za razne manifestacije (flajera, letaka, plakata, zastavica, banera, majice, kačketa i sl.)
ROK: januar - decembar 2021. god.
- Izrada i štampanje **brošure** o gastronomskoj ponudi i receptima tradicionalne hrane i karakterističnim proizvodima ovoga područja;
ROK: avgust 2021. god.
- Izrada brošure o domaćim proizvodima i tradicionalnoj hrani mojškovačkog kraja, sa spiskom hotela, restorana, motela i drugih ugostiteljskih objekata u kojima se ista može konzumirati. Brošura će u potpunosti biti usaglašena sa temom i sloganom kampanje **DOBRO. BOLJE. DOMAĆE.** koja će u mnogome doprinijeti na unapređenju i promociji Mojškovačke kuhinje koja je prepoznata po svom kvalitetu i bogatstvu trpeze.
ROK: septembar 2021. god.
- Izrada i štampanje **razglednica** sa turističkim motivima opštine Mojkovac;
ROK: april – septembar 2021.god.
- Izrada **turističkog vodiča** sa svim detaljima turističke ponude Mojkovca;
ROK: septembar 2021.god
- Izrada **suvenira** LTO Mojkovac;
ROK: novembar 2021.god.
- Izrada i štampanje **kalendara za 2022. godinu i novogodišnjeg propagandnog materijala** (u saradnji sa Opštinom);
ROK: decembar 2021.godine
- Izrada **bilborda - panoa** za manifestacije;
ROK: januar-decembar 2021.godine

NAPOMENA: Promotivni materijal će biti urađen u skladu sa Knjigom standarda (Corporate Design Manual) za korišćenje opšteg državnog znaka i slogana „Montenegro – Wild Beauty“ koji je definisan strategijom promocije crnogorskog turizma.

6.1. Kreiranje turističke ponude grada kroz elemente visoke tehnologije

Danas je od izuzetnog značaja praćenje najmodernijih tehnoloških trendova. Svake godine se bilježi ekspanzija u razvoju tehnologije. Stoga, neophodna je adaptacija turističke ponude najmodernijim tehnologijama. Internet i „pametni“ telefoni su postali nezaobilazan segment današnjeg društva, tako da će Turistička Organizacija veći dio svojih aktivnosti upravo fokusirati na razvoj digitalnog marketinga, koji će imati za cilj promovisanje destinacije i učiniti Mojkovac konkurentnijim na tržištu. Plan je tehnološki osposobiti kompletnu turističku privredu Mojkovca, kreirati jedinstvenu i konkurentnu ponudu. Planirane aktivnosti su:

- **Izrada mobilne aplikacije** - U 2021. godini je planirana izrada GPS aplikacija za iOS i Android telefone koja će uključivati sve lokacije i bitne građevine u gradu. Prilikom boravka u Mojkovcu, korisnik koji instalira aplikaciju na svom mobilnom telefonu će imati priliku dobijati informacije o svim bitnim atrakcijama koje se nalaze u neposrednoj okolini. Aplikacija će slati obavještenje korisniku da se u blizini nalazi određena znamenitost, uz mogućnost obilaska i audio ture na više jezika. Svi restorani, ugostiteljski objekti i drugi turistički privrednici će imati mogućnost besplatnog objavljivanja specijalnih promocija putem ove aplikacije. Sve promocije će biti prezentovane gostima koji se nalaze u neposrednoj blizini.
- **Pomoć u Izradi web stranica i marketing plana za turističke privrednike** - Turistička organizacija Mojkovac u saradnji sa privrednim subjektima, planira izradu web stranice i marketing strategije za svakog individualnog turističkog djelatnika. Web stranica svakog turističkog djelatnika će biti u direktnoj vezi sa sajtom www.mojkovac.travel, glavnim društvenim mrežama, mnogobrojnim turističkim agencijama, kao i sa turističkim blogovima, magazinima, forumima i slično. Uz pomoć mobilne aplikacije ili putem jednostavne forme, svaki privrednik će biti u mogućnosti da kreira specijalnu ponudu koja će biti prosljeđena svim gore navedenim sajtovima.
- **Izrada interaktivnog izloga** - U planu LTO Mojkovac, biće i izrada prvog interaktivnog info-pulta, na 2 lokacije u gradu, preko kojeg će posjetioci, na najbolji mogući način dobiti sve informacije u vezi Mojkovca.
- **Besplatna WiFi Internet konekcija na teritoriji grada** - Tokom 2020. godine planira se postavljanje Free WiFi Hot Spots (područja sa besplatnim WiFi internetom). Turista da bi pristupio internetu mora da objavi svoju lokaciju i sajt www.mojkovac.travel na svom Facebook profilu, tako da svi njegovi prijatelji vide njegovu lokaciju uz mogućnost odlaska na sajt Turističke organizacije Mojkovac čime bi umnogome dobili besplatnu promociju širom svijeta.

- **Postavljanje „pametnih klupa”** – U planu je postavljanje energetski nezavisnog mobilijara koji se napaja električnom energijom iz obnovljivih izvora energije putem solarnih panela. Osnovna namjena je da se korisnicima obezbijedi LED osvetljenje, besplatno punjenje mobilnih uređaja, a opciono Wi-Fi signal, kao i pružanje reklamno-turističkih informacija o lokaciji gdje se nalaze ili atrakcijama u blizini. Neophodno bi ih bilo postaviti u centru grada, na sportsko-rekreativnoj zoni, budućem skijalištu, ili pak u blizini zaštićenih prirodnih područja, kao što su nacionalni parkovi.

7. Promocija, edukacija, redovne aktivnosti LTO Mojkovac

- Unapređenje i ažuriranje postojećeg internet sajta www.mojkovac.travel preko kojeg, osim turističke ponude, svi zainteresovani mogu dobiti informacije o radu i unutrašnjoj organizaciji TO Mojkovac.
- Nastavak valorizacije arheološko-istorijskog lokaliteta „Brskovo“, markacija staze i promocija. Postavljanje informativnih tabli o arheološkom lokalitetu.
- Saradnja sa blogerima koji prate ino i domaće turističko kretanje tržišta.
- Redovno obavještanje, informisanje i promovisanje turističkih sadržaja putem društvenih mreža. Facebook-a, Twitter-a, LinkedIn-a i sl.
- Promocija turističke ponude Mojkovca nastaviće se u zemlji i inostranstvu kroz saradnju sa izdavačima turističkih magazina, poslovno-turističkih vodiča i ostalih medija.
- LTO Mojkovac, kao turistički subjekat, će se naći u elektronskom i štampanom izdanju poslovnog vodiča za Srbiju, Crnu Goru, Hrvatsku, Sloveniju, Makedoniju i BiH.
- Opremanje bilborda sa novim sadržajem.
- Učešće u emisijama, tribinama i skupovima koji promovišu turizam.
- Promocija Mojkovca kroz sportsko ribolovni turizam, koji je sve atraktivniji u ovom dijelu Balkana.
- Saradnja sa turoperatorima u cilju promocije Mojkovca kao destinacije.
- Promocija trenutne ponude naše opštine kroz organizaciju izložbi (foto-izložbe, izložbe likovnih stvaraoca iz Mojkovca, pisaca...).
- Veoma bitan aspekt razvoja turističke privrede činiće specijalistička edukacija i obuka zaposlenih u Turističkoj organizaciji. Plan je poslati ih na specifičnu specijalizaciju u neku od najrazvijenih turističkih destinacija sa jasnim planom i ciljem edukacije.
- Pisanje projekata za prekograničnu saradnju i kandidovanje istih za sredstva iz predpristupnih fondova EU.
- Pomoć u opremanju kuće meda i snadbijevanje osnovnim promo turističkim sadržajima.
- Plan upravljanja rijekom Tarom.
- Pomoć u snadbijevanju promotivnim materijalom planinarskog doma u Prošćenskim planinama, Ckari i Bjelasici.
- Dodatna nabavka opreme za outdoor aktivnosti (oprema za rafting i kayaking- odijela, prsluci, kacige...).
- Staza oko Jalovišta – turističke aktivnosti.
- Nastavak uređenja staza za planinski biciklizam, planinarenje, kao i uređenje vidikovaca i mjesta za odmor rekreativaca.
- Pružanje svih neophodnih informacija turistima, kao što su informacije o vrsti smještajnih i ugostiteljskih objekata, cijenama smještaja, usluga i proizvoda koji se u njima mogu dobiti, zatim informacija o saobraćaju, kulturnim, sportskim i zabavnim sadržajima i manifestacijama.

- Nastaviće se aktivnost vezana za monitoring broja gostiju svakog petka, tako što se u direktnom kontaktu sa svim turističkim subjektima prikupljaju podaci o broju turista i na taj način se dolazi do broja registrovanih gostiju i vrši uporedni prikaz turističkog prometa sa prethodnim godinama.
- LTO Mojkovac će putem sredstava javnog informisanja (TV, radio, štampa), telefona, e-mail-a, sajta, plakata, letaka i u neposrednom kontaktu, redovno obavljati osnovnu informativnu djelatnost vezanu za što bolju informisanost turističke tražnje i ponude, kao i ostalih zainteresovanih subjekata.
- Pružanje informacija i pomoći učenicima i studentima i drugim licima za potrebe vaspitno-obrazovnog i naučno-istraživačkog rada.
- Edukacija stanovništva na ruralnom području o mogućnostima koje pruža ruralni turizam, te ekonomskim benefitima plasmana proizvoda iz lične proizvodnje turistima.
- Popularizacija nove tehnike na brzim vodama Riverbug – nastavak sprovođenja obuke zainteresovanih u saradnji sa već obučanim licenciranim edukatorima.
- Organizovanje škole kajaka u saradnji sa Kajakaškim klubovima iz okruženja.
- Organizovanje kursa za učenje engleskog i drugih stranih jezika za turističke radnike opštine Mojkovac.
- Nastavak prikupljanja podataka o ostvarenom broju dolazaka i noćenja u privatnom smještaju i dostavljanje izvještaja MONSTATU.

8. Saradnja

- Nastaviti odličnu saradnju sa Opštinom Mojkovac
- Nastaviti dobru saradnju sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, NTO Crne Gore, RTO Bjelasica & Komovi.
- Saradnja lokalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori.
- Nastavak saradnje sa ZZZCG kroz lokalni javni rad i program stručnog osposobljavanja.
- Nastavak izuzetne saradnje sa UNDP Montenegro na brojnim projektima vezanim za održivi razvoj opštine Mojkovac.
- Saradnja sa JU Srednjom školom „Vuksan Đukić“ iz Mojkovca u cilju edukacije učenika turističkog smjera.
- Saradnja sa ostalim vaspitno-edukativnim ustanovama (Predškolskom ustanovom i osnovnim školama) u opštini Mojkovac u cilju realizovanja zajedničkih projekata.
- Nastavak saradnje sa Fakultetom za turizam i hotelijerstvo iz Kotora u cilju angažovanja studenata na poslovima u Turističkoj organizaciji Mojkovac.
- Saradnja sa svim subjektima turističke privrede opštine Mojkovac, u cilju bolje promocije i unapređenja turističke ponude.
- Nastavak uspješne saradnje sa lokalnim planinarskim klubovima, rafting, paraglajding, ribolovnim i drugim sportskim i sl. klubovima, turističkim agencijama na realizaciji zajedničkih turističkih projekata.
- Saradnja sa Udruženjem ekonomista i poslodavaca iz Mojkovca.
- Saradnja sa NVO sektorom, koji u svom programu imaju turistički razvoj i zaštitu životne sredine.
- Saradnja sa Nacionalnim parkovima „Biogradska gora“ i „Durmitor“
- Saradnja sa Zajednicom Opština.
- Saradnja sa medijima.

ZAKLJUČAK

Predlogom programa rada Turističke Organizacije Mojkovac utvrđeni su ključni kratkoročni ciljevi i definisane aktivnosti koje se namjeravaju realizovati u 2021. godini.

Rezultati turističke 2018. i 2019. godine potvrđuju trend kontinuiranog rasta broja dolazaka, ostvarenih noćenja i prihoda od turizma na nacionalnom i lokalnom nivou. 2020. godina, godina pandemije virusa Covid 19, je taj trend prekinula, ali ne izostaje optimizam, da će se u 2021.godini stvari vratiti u normalu.

Činjenica je da Mojkovac bilježi značajan rast u kontekstu broja stranih turista. Turizam je grana sa snažnim i brzim promjenama koje zahtijevaju i brzo prilagođavanje tim promjenama i djelovanje koje pred svim destinacijama pa i pred Mojkovcem postavljaju značajne izazove. Sa stanovišta marketinga u turizmu destinacije moraju imati jasnu sliku o tome u kom dijelu je njihova najprofitabilnija perspektiva kako bi uložili raspoložive resurse u tom dijelu i to u svim fazama putovanja ciljne grupe od istraživanja o mogućnostima do iskustva i dijeljenja tog iskustva sa drugima.

Takođe definisani su i dugoročni ciljevi, koji će svoju razradu dobiti kroz Strategiju razvoja turizma za 2021-2024.

Prilikom kreiranja ovoga Predloga dokumenta krenuli smo od evaluacije trenutnog stanja u turističkoj ponudi opštine Mojkovac i razmotrivši sve prednosti i nedostatke, predložili aktivnosti koje će sa svojom realizacijom doprinijeti kvalitetnijoj turističkoj ponudi opštine, poboljšanju imidža Mojkovca i njegovom boljem pozicioniranju na turističkom tržištu, i isti zaključili kroz predstavljanje naših budućih aktivnosti, što su u smislu marketinga, to u planiranim manifestacijama. Sve to, uz nadu da će ova godina biti godina oporavka za turizam.

v.d. DIREKTORA

PETAR VUČINIĆ

**PREDLOG NACRTA FINANSIJSKOG PLANA
TURISTIČKE ORGANIZACIJE MOJKOVAC
za 2021.godinu**

PRIHODI			
Red br.	Porijeklo prihoda	Iznos u €	Napomena
1.	Sredstva ostvarena od članskog doprinosa	8.000	Podaci o članskom doprinosu izračunati su na osnovu podataka koje dobijamo od Poreske uprave, PJ Bijelo Polje, Ekspozitura Mojkovac. Preko Uprave prihoda Opštine Mojkovac pokrenućemo naplatu dugovanja iz prethodnog perioda prema TO Mojkovac.
2.	Sredstva ostvarena naplatom boravišne takse	7.200	Naša procjena je će u 2021.god. Mojkovac posjetiti više hiljada gostiju. 10% od sume biće izdvojeno za valorizaciju kulturne baštine i poboljšanje uslova boravka turista i podizanje nivoa kvaliteta turističke ponude.
3.	Sredstva iz budžeta Opština Mojkovac	60.000	Ova sredstva biće odobrena Odlukom o budžetu Opštine Mojkovac za 2021.godinu.
4.	Donatorska sredstva	12.000	Na osnovu ostvarene saradnje i kontakata sa donatorskim organizacijama u prethodnom periodu, u 2021. godini, planiramo da ostvarimo ovaj iznos donacija.
5.	Sredstva od izdavanja opreme, bicikala, bilborda i displeja	1.000	
UKUPNO:		88 200,00	

Rashodi			
Red br.	Namjena sredstava	Iznos u €	Napomena
1.	Sredstva za zarade zaposlenih u TO Mojkovac, ugovori o djelu, sluzbena putovanja,ostali ugovori.	43.416	Ova sredstva su namijenjena za plate ugovore o djelu i ostala primanja zaposlenih u LTO.
2.	Materijalni troškovi	7 754	Ovi troškovi obuhvataju: kancelarijski materijal, struju,održavanje auta, internet domena, grijanje...
6.	Sredstva za realizaciju projekata predviđena Programom rada TO Mojkovac za 2020. godinu	37.030	Manifestacije, koncerti, opremanje info pulta, projekti. Jedan dio projekata iz Programa rada TOM za 2021.godinu neće biti finansiran preko računa TO Mojkovac već će biti direktno finansiran od strane donatora.
UKUPNO:		88 200.00	

**Vd Direktor
Petar Vučinić**